

ارزیابی فاکتورهای معماری به منظور طراحی بهینه برای بیماران مبتلا به آلزایمر

تارا اطاعت^۱، محمد قمیشی^{۲*}

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد معماری، گروه معماری، واحد صفادشت، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران Tara.etaat@gmail.com

۲- گروه معماری، واحد دماوند، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران Ghomeishi.M@gmail.com

چکیده

مطالعه بر روی مراکز نگهداری بیماران آلزایمر، تحلیل حالات و عوارض بیماری، تاثیرگذاری المانهای محیطی برای طراحی نشان میدهد که طراحی مناسب محیط زندگی بیمار از اصول اولیه ایجاد زندگی طبیعی برای او در جامعه است. هدف از این پژوهش تهیه الگو و ارائه المانهای برای بهینه سازی محیط زندگی بیماران آلزایمر و مراقبین آنهاست. داده های بدست آمده طی پژوهش به صورت توصیفی تحلیلی مورد بررسی قرار گرفته و در نهایت به روشهایی بهینه برای طراحی یک محیط مناسب داخلی و خارجی برای این بیماران دست یافته ایم. المانهای ارائه شده در عین سادگی و قابل فهم بودن باید بر مبنای مقیاس انسانی، استفاده حداکثری از روشنایی، استفاده از مبلمان مناسب، استفاده از رنگهای متضاد، کوتاه کردن مسیرهای داخلی، استفاده از نشانه ها و علائم، کنترل سر و صدا در محیط های داخلی و همچنین در نظر گرفتن حیاط، مشخص کردن ورودی و خروجی ها و عدم استفاده از کف پوشهای لغزنده در کف در محیط های خارجی است. بنابراین در طراحی محل های نگهداری از بیماران آلزایمری باید با حفظ استقلال بیمار اصول و المانهای طراحی بهینه را در نظر گرفت.

واژه های کلیدی

بیماران آلزایمر، طراحی داخلی، نور، نشانه، محرک محیط

مقدمه

با توجه به دانش کنونی و با استناد به مقالات مرتبط در زمینه طراحی محیط پیرامون مطلوب، به بررسی عواملی که می تواند نقش مهمی در بهبود شرایط نگهداری از بیماران در منزل ایفا کند می پردازیم:

بیماران مبتلا به آلزایمر با توجه به کم توانی شرایط فیزیکی ناشی از عوارض بیماری، در اکثر موارد در کنار مراقبین خود که همان اعضای خانواده یا دوستانشان هستند در خانه های مسکونی خود زندگی می کنند. بنابر این در طراحی آپارتمانها و منازل مسکونی برای نگهداری از این بیماران رعایت المانهای محیطی بسیار حائز اهمیت است.

است (Fleming, Bennett, 2015).

پیشینه پژوهش:

طبق تحقیق و پژوهش های انجام شده توسط پولوک و مطالعات انجام شده در جامعه آلزایمر هلند، ویژگی های کالبدی و کلیدی

طراحی برای بهینه سازی محیط زندگی داخلی و خارجی بیماران مبتلا به آلزایمر را می توان با هزینه ای مناسب و برنامه ریزی درست و همچنین اجرای صحیح المانهای محیطی، طراحی و اجرا نمود (Pollock, 2012).

همچنین طبق پژوهش ها در حوزه طراحی محیط به راهکارهایی جهت چیدمان درست فضایی و چگونگی طراحی محیطهای داخلی و خارجی جهت نگهداری درست از بیماران مبتلا به آلزایمر بر می خوریم که حاکی از آن است که محیط اطراف و درک متقابل بیمار از آن در بهبود شرایط زندگی او بسیار موثر است (Fleming Purandare, 2010).

مطالعات انجام شده روی بیماران نشان می دهد که قابل درک بودن محیط و استفاده از چیدمان وسایل ساده و به دور از پیچیدگی می تواند در کیفیت بهبود زندگی بیماران مبتلا به آلزایمر تاثیر گذار باشد (Brawley, 2005).

(McManus, McClenaghan, 2012).

فلمنینگ و بنت در پژوهش های انجام شده دریافتند که محیط نگهداری بیماران مبتلا به آلزایمر باید بگونه ای طراحی شود که: ساده و بدور از پیچیدگی، ارتفاع وسایل باید متناسب با رعایت ضعف جسمانی بیماران، استفاده از نشانه ها در نقاط مختلف خانه برای درک محیط، استفاده از عایق های صوتی در پنجره ها و محیط برای جلوگیری از برهم ریختگی بیماران، کمتر کردن مشکل ادراکی بیماران در محیط داخلی، راه پله ها و پله ها باید قابل تشخیص باشند که بیماران اختلاف سطح را تشخیص دهند و از پله ها سقوط نکنند (Fleming, Bennett, 2015).

برای حفظ هویت اجتماعی، حس استقلال و رفاه بیماران مبتلا به آلزایمر به عنوان یک فرد مستقل در جامعه یکسری تغییرات در ساختمانهای مسکونی آنان لازم است که اعمال شود. هوف از تحقیق بر روی بیماران آلزایمر به یک نمونه ی پیشنهادی مناسب جهت طراحی یک خانه مسکونی برای بیماران مبتلا به آلزایمر و شریک زندگی آنها رسیده است (Hoff, 2008).

مشخصات لازم جهت طراحی فضاهای داخلی یک خانه مسکونی با حدود مساحت ۷۲ متر مربع عبارت است از:

- آپارتمان واقع در طبقه همکف

- دسترسی راحت به یک حیاط و فضای باز بیرون

- اتاق نشیمن با دید باز